МЗХ - ССА
ИНСТИТУТ
по ЛОЗАРСТВО и ВИНАРСТВО
Вх.изх. № 262
14.10.2014 год.
Плевен

До
Председателя на Научното жури
При ИЛВ-Плевен

С Т А Н О В И Щ Е

Относно: конкурс за академичната длъжност „доцент" по професионално направление 6.1. „Растениевъдство", научна специалност „Лозарство", шифър – 04.01.17, обявен от Института по лозарство и винарство – Плевен

Изготвил: доц. д-р Виолета Колева Димитрова, Институт по лозарство и винарство – Плевен, научна специалност „Лозарство", шифър – 04.01.17., член на научното жури, съгласно заповед № НП-07-37/28.08.2014 г. на Председателя на ССА

В обявения от ИЛВ – Плевен конкурс в ДВ бр. 53/27.06.2014 г. на сайта на Селскостопанска академия – София и на сайта на ИЛВ – Плевен за заемане на академичната длъжност „доцент", участва един кандидат – гл. ас. д-р Здравко Христов Наков, отдел „Сорт и сортоподдържане" при ИЛВ-Плевен

Кратки биографични данни

Гл.ас. д-р Здравко Христов Наков завършва Висш селскостопански институт „В. Коларов", Пловдив, специалност лозаро-градинарство. В периода 1982-1986 г. работи като агроном към АПК – Левски. От 01.01.1987 г. до 27.04.1989 г. е технически сътрудник – агроном към секция „Ампелография, генетика и селекция" в ИЛВ-Плевен. От 28.04.1989 г. е научен сътрудник към секция „Ампелография, генетика и селекция" в ИЛВ-Плевен. На 06.06.2013г., след успешна защита на дисертационния труд „Приложение на клоновата селекция при сорт Каберне Совиньон", придобива образователната и научна степен „доктор" по научната специалност „Лозарство".

Публикационна дейност

Научноизследователската работа на гл. ас. д-р Здравко Христов Наков е представена в 48 публикации, от които:

1. Научни публикации, свързани с придобиване на образователната и научна степен „доктор" - 5 бр., в т.ч. автореферат на дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор" – 1 бр.

2. Научни публикации, с които кандидатът участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент" – 43 броя:

- публикации в международни списания с импакт фактор – 1 бр.;
- публикации в международни списания и сборници без импакт фактор- 13бр.;
- публикации в български списания без импакт фактор – 14 бр.;
- публикации в сборници от участие в научни форуми (конгреси, симпозиуми, конференции) – 12 бр.;
- участие в научни помагала – 3 бр.

Кандидатът е представил 1 научна статия в международно списание с IF 1,022. В международните издания без импакт фактор са 13 научни статии. От общия брой научни публикации в български списания без импакт фактор, са отпечатени 6 броя в списание „Селскостопанска наука", 1 брой в „Растениевъдни науки", 1брой в Доклади на БАН, 3 броя в списание „Лозарство и винарство" и 3 броя в „Екологични проблеми на планинското земеделие".

Гл.ас. д-р Здравко Христов Наков е самостоятелен автор на 2 от научните публикации (4,6%), с един съавтор са 3броя (7%), с двама са 18 публикации (41,9%), с трима и повече автори са останалите 20 научни публикации (46,5%). Преобладаващата част от статиите в съавторство, е показателна за умението на кандидата да работи в екип. Водещ автор е на 17 научни публикации, което е два пъти повече в сравнение с изискванията на ППЗРАСРБ.

Броят на цитиранията в специализираната научна литература е 24. От тях 4 са в международни издания, останалите 20 в български списания и сборници от научни конференции. Големият брой цитати, който е двойно по-голям от изискуемия минимум, е показателен за актуалността на разработките и интереса към получените резултати.

Обобщено - тематиката на представената научна продукция отговаря напълно на научното направление и по конкретно на научната специалност на конкурса.

Научноизследователска дейност

Научноизследователската работа на гл. ас. д-р Здравко Наков обхваща няколко тематични направления. Основната част, представена в публикационните материали, е свързана с клоновата селекция на лозата - селекциониране на нови клонове - клонове на стари местни сортове и клонове на общоизвестни сортове лози. Селекционираните клонове от стари местни сортове, като Гъмза, Димят, Памид, са от особено значение за представяне спецификата на българските вина на международните пазари. Не по-малко внимание е отделено на селекционирането на клонове от световно известни сортове, като Каберне совиньон, Мерло, Пино ноар, Шардоне, Мискет Отонел, допринасящи за конкурентоспособността на съвременното винопроизводство на страната. Основно място в изследователската работа при клоновата селекция е отделено на биологичните и стопански качества на клоновете, проявени при почвено-климатичните условия на региона. Обект на научните изследвания на кандидата са и методите на клоновата и санитарна селекция, с цел сортоподдържане и реализиране на високите категории посадъчен материал. На тази основа са създадените с тях маточни насаждения в института и възможността за предоставяне на размножителен материал за маточни насаждения на пепиниеристите в страната. Част от изследванията са свързани със селекционирането на нови десертни и винени сортове лози, като основно внимание е отделено на сортовете с повишена устойчивост на болести и ниски зимни температури. Друга част от експерименталната работа са проучванията на агробиологичните и технологични качества на интродуцирани клонове и сортове лози, допринасящи за обогатяване на лозовия генофонд в страната. Участието на кандидата в поддържане на ампелографската колекция, която е единствената ген банка in siti у нас, допринася за съчетаване на класическите ампелографски методи с методите на съвременната ампелографска и селекционна наука.

Научни и научноприложни приноси

По-важните научни приноси със значение за лозарската и винарска наука са както следва:

- установено е, че проучените клонове на основните за страната бели и червени винени сортове лози по морфологични показатели и протичане на фенофазите, не се отличават от популацията. Различията са в големината, формата и плътността на гроздa;
- на селекционираните в ИЛВ-Плевен Димят, клон 4/24; Памид, клон 5/76; Мерло,клон 10/27; Каберне Совиньон ILV 1/11 и Шардоне, клон 6/48 е направено ботаническо описание, агробиологична и технологична характеристика, основание за предлагане пред ИАСАС;
- направено е ампелографско изследване на интродуцирани клонове от бели и червени винени сортове за установяване на адаптацията им към почвено-климатичните условия на района на Плевен;
- установена е ампелографската характеристика на стари местни винени сортове, притежаващи специфични органолептични характеристики;
- установено е, че различията във физико-химичния състав на вината корелират с органолептичните им характеристики на клоновете на сортовете Мискет врачански и Юни блан;
- установени са морфологичните, агробиологични и технологични характеристики на селекционираните в ИЛВ-Плевен сортове Слава, Плевенска роса, Трапезица и Кайлъшки рубин, резултат на междувидова хибридизация;

- разработена е схема и методи за прилагане на клоново-санитарната селекция с цел сортоподдържане и получаване на автентичен, с гарантиран здравен статус размножителен материал.

От научно-приложните приноси с най-голямо значение са утвърдените от ИАСАС 4 клона, които превъзхождат популацията по най-важните стопански показатели: Димят, клон 4/24; Памид, клон 5/76; Мерло,клон 10/27; Каберне Совиньон, клон ILV 1/11. Утвърдени от ИАСАС са също сортовете, получени чрез междувидова хибридизация - Плевенски фаворит и Гарант (десертни) и Плевенска роса, Кайлъшки рубин и Трапезица (винени). Представени са 9 сертификата за участие на кандидата в авторските колективи на селекционираните в ИЛВ-Плевен клонове и сортове лози, а също и свидетелство за внедряване в практиката на «Технология за създаване и отглеждаве на лозови насаждения». Кандидатът има активно участие в създаването и поддържането на маточно лозе за производство на лозов посадъчен материал от категориите «базов» и «сертифициран».

Участие в научни проекти

Гл.ас. д-р Здравко Наков е участвал в разработването на 2 проекта по линия на ЕС: по договор 081"Европейска мрежа за съхраняване и характеризиране на генетичните ресурси при лозата (1996-2003) и „ Combining innovation in vineyard management and genetic diversity for a sustainable European viticulture" (2012-2014г.).

Участвал е в разработването на 20 научноизследователски проекта към ССА, на 3 от тях е ръководител. Най-голямо е участието в проекти имащи за цел проучване, съхранение и подобряване на генетичните ресурси на лозата чрез интродукция, хибридизация и клонова селекция. Втората група проекти, в които е участвал са клоново-санитарна селекция за получаване на предбазов, базов и сертифициран лозов посадъчен материал и третата група – участие в проучване на технологии за производство на бели и червени вина.

Лични впечатления и препоръки

Гл.ас. д-р Здравко Наков в продължение на 25 години изгражда научната си кариера с последователност и упоритост в ИЛВ-Плевен. Едновременно с провеждане на изследователската работа, отделя внимание и на производствената дейност на института, свързана със сортоподдържането и производството на лозов посадъчен материал. Председател е на синдикалната организация в института. От съвместната ни работа по проблемите на посадъчния материал, бих могла да определя някои негови качества - изключително е подреден, работлив и много прецизен в работата си. Може да се разчита на отговорността му и това дава сигурност при изпълнение на задачите.

Основната част от публикациите са в колектив. Препоръчвам на кандидата да насочи вниманието си и към самостоятелни научни статии, в които да изяви още по-добре възможностите си на утвърден и с нови идеи учен.

В заключение – оценявам положително цялостната дейност на гл. ас. д-р Здравко Наков. Големият брой научни публикации, участието му в разработването на национално значими проекти, както и приносите за селекционната и ампелографска наука, са аргументите за положителната ми оценка. Смятам, че научната и научноприложна продукция напълно отговаря на изискванията на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ССА.

На основание на гореизложеното, препоръчвам на членовете на Научното жури и на Научния съвет на ИЛВ-Плевен и ИЦ-Кнежа да гласува положително гл. ас. д-р Здравко Христов Наков да заеме академичната длъжност „доцент" по професионално направление 6.1. „Растениевъдство", научна специалност „Лозарство", шифър – 04.01.17 в Институт по лозарство и винарство – Плевен.

10.10.2014г.
гр. Плевен

Изготвил:.....
(доц. д-р В.Димитрова)